

Sygnatura akt VI Ka 32/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **1 marca 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Sędziowie SSO Grażyna Tokarczyk

SSO Marcin Mierz

Protokolant Katarzyna Kajda-Broniewska

przy udziale Bożeny Sosnowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r.

sprawy **skazanego R. W. s. R. i K.,**

ur. (...) w miejscowości P.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 12 października 2015 r. sygnatura akt VII K 628/14

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 2 w ten sposób, że na poczet orzeczonej wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności zalicza:

- okres kary 2 lat pozbawienia wolności odbytej w całości w sprawie Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach sygn. akt II K 698/08,
- okresy kary odbytej w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 429/10 od dnia 31.01.2014 r. do dnia 6.02.2014 r. oraz od dnia 6.02.2015 r. do 31.01.2016 r.;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. T. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 32/16

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 1 marca 2016r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach rozpoznał wniosek skazanego R. W. o wydanie wyroku łącznego, ustalając, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

I Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 18 listopada 2008r., w sprawie o sygn. II K 698/08, za czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 21 grudnia 2005r., na karę 2 lat pozbawienia wolności;

II Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22 września 2010r., w sprawie o sygn. III K 429/10, za czyn z art. 209 § 1 kk, popełniony w okresie od 23 września 2005r. do 24 września 2008r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, postanowieniem z dnia 17 września 2012r. zarządzono ją do wykonania;

III Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 10 grudnia 2012r., w sprawie o sygn. IX K 602/12, za czyn z art. 278 § 1 kk, popełniony w okresie pomiędzy 9 a 14 kwietnia 2009r., na karę 1 roku pozbawienia wolności;

IV Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 16 stycznia 2014r., w sprawie o sygn. VII K 644/13, za czyn z art. 178a § 1 kk, popełniony w dniu 9 czerwca 2013r., na karę 1 roku pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem łącznym z dnia 12 października 2015r., w sprawie o sygn. akt VII K 628/14:

1. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk (w brzmieniu ustawy sprzed 1 lipca 2015r.) w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami:

a) Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 18 listopada 2008r., w sprawie o sygn. II K 698/08,

b) Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22 września 2010r., w sprawie o sygn. III K 429/10,

- orzekł wobec skazanego R. W. karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 577 kpk zaliczył skazanemu na poczet tej kary łącznej pozbawienia wolności okresy kar dotychczas odbytych w sprawach podlegających łączeniu, tj. w sprawie II K 698/08 okresy od 18 października 2008r. do 18 listopada 2008r. i od 24 stycznia 2010r. do 27 października 2011r., a w sprawie III K 429/10 okres od 6 lutego 2015r. do 12 października 2015r.;

3. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 10 grudnia 2012r., w sprawie o sygn. IX K 602/12 oraz Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 16 stycznia 2014r., w sprawie o sygn. VII K 644/13;

4. zasądził od Skarbu Państwa kwotę na rzecz adwokata z urzędu 147,60 złotych brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu oraz zwolnił skazanego na mocy art. 624 § 1 kpk w całości od zapłaty kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Powyższy wyrok łączny zaskarżył w całości obrońca skazanego, zarzucając mu:

1. mający wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, polegający na bezpodstawnym uznaniu, że w stosunku do skazanego nie zachodzą okoliczności pozwalające na wymierzenie mu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji,

2. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec skazanego kary łącznej przejawiającą się przede wszystkim w nieuwzględnieniu przy wymiarze kary bliskiego związku czasowego popełnionych przez skazanego przestępstw, co skutkować winno zastosowaniem zasady pełnej absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej.

Stawiając takie zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności z uwzględnieniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W piśmie procesowym z dnia 7 lutego 2016r. skazany wskazał, że odbył już kary orzeczone wyrokami w sprawach o sygn. akt: II K 698/08, III K 429/10 i IX K 602/12, a obecnie została mu do odbycia kara orzeczona w sprawie o sygn. akt VII K 644/13. Podniósł, iż został skazany dwukrotnie przez Sąd Rejonowy w Zabrzcu za ten sam czyn, w sprawach o sygn. akt VII W 538/13 i VII K 644/13, w związku z czym odbywaną obecnie karę 1 roku pozbawienia wolności odbywa niesłusznie.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Ponieważ skarżący nie kwestionował wyznaczonego przez Sąd I instancji zbiegu realnego przestępstw, za które orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności stanowiły następnie podstawę do ukształtowania wymiaru kary łącznej, wypada więc jedynie potwierdzić, iż Sąd merytoryczny nie popełnił w tym zakresie najmniejszego błędu. Istotnie zachodziły warunki do orzeczenia jednej kary łącznej pozbawienia wolności z połączenia kar tego samego rodzaju, orzeczonych wskazanymi wyrokami Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach i w Gliwicach, opisanymi w pkt I i II części wstępnej.

Jeśli chodzi zaś o podniesiony przez obrońcę zarzut należy zauważyć na wstępie, iż granice kary łącznej określa przepis art. 86 § 1 kk, wedle którego Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu do ich sumy, nie przekraczając górnych granic dla danego rodzaju kar wynikających z powołanego przepisu, przy czym jej wymiar we wskazanych wyżej granicach warunkowany jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (zob. wyrok SN z dnia 25 X 1983r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984r., z. 5-6, poz. 65; wyrok SN z dnia 15 V 1990r., IV KR 80/90, Lex nr 22064; wyrok SA w Krakowie z dnia 10 X 1991r., II AKr 127/91, KZS z 1991r., z. 10, poz. 10). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 VII 1992r., II AKr 117/92, KZS z 1992r., z. 9, poz. 50).

Przywołane w apelacji okoliczności, a mianowicie okoliczności popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw, w szczególności bliskie odstępy czasowe pomiędzy ich popełnieniem, wskazywały zdaniem skarżącego na dość bliski związek przedmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, a tym samym przemawiały za orzeczeniem kary łącznej na zasadzie absorpcji. Nadto zdaniem obrońcy prezentowana obecnie, prawidłowa postawa przez skazanego w jednostce penitencjarnej w pełni świadczy o pozytywnej prognozie i przebiegającym pomyślnie wobec niego procesie resocjalizacji.

Należy jednak w pełni zaaprobować poglądy Sądu Rejonowego wyartykułowane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku co do okoliczności, jakie winny zostać uwzględnione przy wymiarze kary łącznej. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, wymiar kary łącznej winien być kształtowany przy uwzględnieniu w pierwszej kolejności celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, jak też jej społecznego oddziaływania. Istotnym staje się w kontekście tych celów ustalenie właśnie związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy czynami podlegającymi objęciu karą łączną oraz czas popełnienia przestępstw, jak też ustalenie okoliczności związanych

z zachowaniem i szeroko rozumianą sytuacją skazanego po wydaniu wyroków, na mocy których orzeczono kary jednostkowe, w celu rozważenia ich wpływu na ewentualne złagodzenie.

W szczególności zaaprobować należy w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym związek podmiotowo - przedmiotowy czynów objętych karą łączną nie był na tyle silny, by okoliczność ta uzasadniała orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu skrajnej, acz postulowanej zasady pełnej absorpcji. Czyny objęte zbiegiem były różnorodnej, skierowane przeciwko innym dobrom chronionym prawem, na szkodę różnych pokrzywdzonych, w różnych miejscach, z całą pewnością nie były objęte jednym planem działania. Prawdą jest, że czyn objęty pierwszym z wyroków został popełniony w grudniu 2005r., a więc w międzyczasie popełniono drugie przestępstwo, tym niemniej znaczna rozpiętość czasowa w popełnieniu drugiego z przestępstw, wynosząca aż trzy lata (czyn bowiem objęty zbiegiem był popełniony z przerwami na przestrzeni od września 2005r. do września 2008r.) to okoliczność wskazująca na zasadność zbliżenia wymiaru kary łącznej do sumy kar częściowych. Wskazać należy w tym kontekście skarżącemu, iż zastosowanie zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej w szczególności winno być ograniczone do sytuacji, kiedy pomiędzy pozostającymi w zbiegu realnym czynami odległość czasowa jest nieznaczna, sama granica pomiędzy nimi nie jest wyraźna, a czyny są jednorodnej i objęte jednym planem działania. Zatem Sąd Rejonowy badając relacje zachodzące pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami prawidłowo stwierdził, że więzi pomiędzy nimi nie były na tyle bliskie, by uzasadniało to wymierzenie kary na zasadzie pełnej absorpcji, a więc w rozmiarze odpowiadającym wymiarowi najwyższej z kar podlegających połączeniu, in concreto w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności.

Także okoliczności dotyczące właściwości i warunków osobistych skazanego, w kontekście dostosowania wymiaru kary łącznej do realizacji celów w zakresie prewencji indywidualnej, zostały przez Sąd Rejonowy właściwie ocenione. I tak w oparciu o opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej ustalono, że zachowanie skazanego w warunkach izolacji utrzymywało się na poziomie poprawnym. Wbrew temu, co podnosi skarżący, skazany swoim zachowaniem w warunkach izolacji niczym szczególnym nie wyróżniał się, był co prawda czterokrotnie nagradzany regulaminowo, karę odbywa jednak w systemie zwykłym i nie jest zainteresowany zmianą w tym zakresie, pomimo motywowania go przez wychowawcę. Cele procesu resocjalizacyjnego nie zostały jeszcze osiągnięte, a sam skazany wymaga nadal oddziaływań wychowawczych w warunkach izolacji.

Trudno zatem także skutecznie zarzucić Sądowi meriti dokonania nieprawidłowych ustaleń faktycznych dot. postawy skazanego w procesie jego resocjalizacji.

Ponadto, czego już niestety skarżący nie chciał zauważyć, ważkie znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma względnie na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popełnienie większej ilości przestępstw jest zaś istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji, której zastosowanie jest przeciwieństwem zasadę kumulacji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKa 171/00, OSA z 2001r., z. 2, poz. 5; wyrok SA w Krakowie z dnia 29 VI 2010r., II AKa 100/10, KZS 2010/10/16).

Tymczasem skazany w kwietniu 2009r. i w czerwcu 2013r. popełnił kolejne 2 przestępstwa, co musiało niestety stanowić istotny negatywny czynnik prognostyczny, przemawiający obecnie za orzeczeniem wobec niego kary łącznej surowszej nawet od wynikającej z dyrektywy częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 IX 2001r., II AKa 154/01, Prok. i Pr. z 2002r., z. 4, poz. 26). Wprawdzie podnoszona przez apelującego aktualna, prawidłowa postawa skazanego w jednostce penitencjarnej, polegająca na zdyscyplinowaniu i podporządkowaniu regulaminowi, winna zasadniczo sprzyjać pozytywnym zmianom w sposobie życia skazanego, choć zasady doświadczenia życiowego uczą, iż umiarkowanie pomyślna prognoza kryminologiczno – społeczna, stawiana wobec osób, które w przeszłości wykazały wielokrotnie oznaki braku odpowiedzialności i samodyscypliny, jest dotknięta dużym stopniem ryzyka. Nadto regulaminowy stosunek wobec przełożonych oraz brak zachowań agresywnych w stosunku do współosadzonych to nic innego jak konieczność dostosowania się skazanego do obowiązujących reguł izolacji więziennej.

W tej sytuacji wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 8 miesięcy, a więc w wymiarze niższym od sum kar częściowych podlegających połączeniu, uznać należy za rozstrzygnięcie spełniające kryteria sprawiedliwości i racjonalności w kontekście wyżej wskazanych kryteriów.

Bezzasadność stawianych wyrokowi łącznemu w apelacji zarzutów musiała skutkować zatem ich nieuwzględnieniem.

Także i zarzut skazanego przytoczony w piśmie procesowym z dnia 7 lutego 2016r. nie zasługuje na aprobatę. Nie jest rolą Sądu odwoławczego w sprawie o wydanie wyroku łącznego dokonywanie oceny merytorycznej słuszności poszczególnych wyroków, tym niemniej trzeba wskazać skazanemu, iż został on uznany wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Zabrze, w sprawie o sygn. VII K 644/13, winnym popełnienia występku z art. 178a § 1 kk, popełnionego w dniu 9 czerwca 2013r., a nadto winnym popełnienia wykroczeń z art. 94 § 1 kw i art. 86 § 2 kw, popełnionych tego samego dnia (wyrok nakazowy w sprawie VII W 538/13), nie jest zatem jak jak podnosił, by był dwukrotnie skazany za to samo.

Sąd odwoławczy zmieniając zaskarżony wyrok w pkt 2 zaliczył natomiast prawidłowo na poczet orzeczonej wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności okres kary 2 lat pozbawienia wolności odbytej w całości w sprawie Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o sygn. akt II K 698/08. R. W. został skazany za jedno przestępstwo na karę 2 lat pozbawienia wolności. W trakcie odbywania tej kary skazany otrzymał warunkowe przedterminowe zwolnienie i w dniu 27 października 2011r. opuścił zakład karny. Jednocześnie Sąd ustalił okres próby do dnia 25 października 2013r. W rezultacie karę w tej sprawie skazany odbywał w okresie od 18 października 2008r. do 18 listopada 2008r. oraz od 24 stycznia 2010r. do 27 października 2011r., a zatem odbył ją w rozmiarze 1 roku i ponad 10 miesięcy. Warunkowe zwolnienie nie zostało odwołane w stosunku do skazanego ani w okresie próby, ani w ciągu dalszych 6 miesięcy od jej zakończenia. Zgodnie zatem z treścią art. 82 kk, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011r., jeżeli w okresie próby i w ciągu dalszych 6 miesięcy nie odwołano warunkowego zwolnienia, karę uważa się za odbytą z chwilą warunkowego zwolnienia, a zatem przyjmuje się pewną fikcję prawną, że skazany karę tę odbył w całości (tak m. in. wyrok SN z dnia 7 IV 2010r., IV KK 28/10, Lex nr 583901; postanowienie SA w Krakowie z dnia 28 XI 2014r., II AKz w 1348/14, KZS 2015/2/33; wyrok SN z dnia 9 VII 2015r., III KK 24/15, Lex nr 1770913).

Nadto dokonano także korekty zaliczenia okresu kary odbytej w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach, sygn. akt III K 429/10, zaliczając na poczet orzeczonej kary łącznej okresy od dnia 31 stycznia 2014r. do dnia 6 lutego 2014r. oraz od dnia 6 lutego 2015r. do dnia 31 stycznia 2016r., co wynika bezsprzecznie z treści dołączonej opinii z Zakładu Karnego w C..

Z uwagi na fakt niepokrycia przez skazanego kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu przez wyznaczonego z urzędu obrońcę, Sąd odwoławczy na stosowny wniosek obrońcy zasądził na jego rzecz od Skarbu Państwa wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej minimalnej stawce wynagrodzenia za reprezentowanie strony w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego.

Fakt pozbawienia skazanego wolności i wynikający z niego brak odpłatnego zatrudnienia były podstawą rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego o zwolnieniu skazanego z obowiązku poniesienia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążono Skarb Państwa.